KAIKKIEN MAITTEN TYÖNRAATAJAT YHTEISRINTAMAAN! — TYÖLÄISTEN JA TALONPOIKAIN KÄSIIN HALLITUSVALTA!

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

No. 24 — 1925 Federated Pressin jäsen. Tiistaina, helmik. 24 p. — Tues., Feb. 24th, 1925 IX Vuosik. — Vol. IX

Uusi aseistariisumis-konferenssi pidettänee Washingtonissa ensi syksynä

Lontoo. — Jotensakin varmana voidaan pitää, että Washingtonissa tulee olemaan uusi aseistariisumis-konferenssi, mutta ei ennenkuin ensi syksynä. Siihen päätökseen on päästy Yhdysvaltain eroavan lähettilään Frank B. Kelloggin ja Brittannian ulkoasiain sihteerin Austen Chamberlainin kesken.

Chamberlain oli yhtä vähäpuheinen parlamentin alahuoneessa kuin Yhdysvaltain edustajakin on ollut — vastaili vain kyselyihin, että hän on asiasta epävirallisesti keskustellut Yhdysvaltain lähettilään kanssa, ja että siitä parast'aikaa neuvotellaan.

Mikäli luullaan tiedettävän, on alotteen tuohon konferenssihommaan tehnyt Kellogg, mutta oli Chamberlain siihen antanut hänelle hyvän tilaisuuden. Molempain sanotaan olevan täysin yksimielisiä itse konferenssin pitämisestä sekä myös sen ajasta ja paikasta. Ainoa seikka, mikä herättää epäilystä, on Ranskan ja Japanin suhtautuminen. Viimeisessä Kansainliiton kokouksessa nämä vallat pontevasti yrittivät saada Kansainliittoa — vaan ei Yhdysvaltoja — kutsumaan asekonferenssin. Mutta nyt tämä Englannin ja Yhdysvaltain sopimus konferenssin pidosta Washingtonissa tekisi tyhjäksi kaikki toiveet Kansainliiton sekaantumisesta asiaan.

Washingtonista viimeksi saatujen tietojen mukaan suhtautuu sekä Japani että Italia suosiollisesti konferenssin pitoon Washingtonissa. Niin ollen riippuisi tuuman toteuttaminen vain Ranskasta.

Yhdysvaltain puolelta ei nyt, enempää kuin v. 1921 pidetyssäkään asekonferenssissa, ole aikomuksena tehdä esitystä maasotajoukkojen vähentämisestä, vaan yksistään laivastojen pitämisestä kohtuuden rajoissa. Kysymys maasotajoukoista on amerikkalaisten mielestä puhtaasti eurooppalainen kysymys, ja jos niitä tahdotaan rajottaa, on alote tehtävä jonkun Europan vallan taholta.

Sensijaan että viime kerralla rajotettiin ainoastaan suurten taistelulaivojen lukumäärä, on nyt tarkotuksena ulottaa rajotus myös pienempiin sotalaivoihin, etupäässä vedenalaisiin, jotka Englanti puolestaan mielukkaimmin haluaisi poistettavaksi kaikkien maiden laivastoista, mutta jos ei siinä onnistu, kuitenkin vaatii suuresti vähennettäväksi.

Joidenkin tietojen mukaan tahtoisi Englanti saada konferenssin ohjelmaan otetuksi myös ilmalaivastojen suuruuden rajottamisen. Ehkä ilmestyy muitakin valtoja tätä vaatimusta tukemaan, jolloin ilmavarustelunkin vähentäminen tulisi kysymykseen.

Viimeksi Pariisista tulleet tiedot viittaavat siihen, että Ranskassa ei olla ensinkään innostuneita koko aiottuun konferenssiin, koska se on lähtenyt englantilais-amerikkalaisesta alotteesta. Täällä vielä mielikarvaudella muistellaan, kuinka Ranska edellisessä Washingtonin konferenssissa joutui Britannian ja Yhdysvaltain puristukseen, niin että ranskalaisilla ollut muuta tekemistä kuin taipua heille annettujen määräyksiin. Jos ei nytkään Ranskalle anneta muuta sananvaltaa kuin ottaa vastaan kutsu konferenssiin ja siellä kuunnella englantilais-amerikkalaisten ennakolta valmiiksi harkitsemia päätöksiä, joihin sen täytyy alistua, niin silloin on yhtä hyvä kieltäytyä tuohon konferenssiin osaaottamasta.

Edellisessä konferenssissa ranskalaiset saivat estetyksi kaikki rajotukset vedenalaisten suhteen, sillä ainoastaan vedenalaisten avulla he voivat Ranskan rannikoita varjella ylivoimaisen brittiläisen laivaston hyökkäyksiltä. Vastapainoksi esti Britannia apulaivojen vähentämisen, koska se tarvitsi niitä taistelulaivojen [illegible] vastaan. Viime konferenssissa Ranska tyytyi kymmenen vuoden ajaksi 20 prosenttia heikompaan panssarilaivastoon kuin mitä Englannille ja Yhdysvalloille jätettiin — pääasiassa sentähden, ettei sen rahallinen tilanne olisi silloin myöntänytkään suurten taistelulaivojen rakentamiseen ryhtymistä. Nyt kun uuden konferenssin tarkotuksena on myös vedenalaisten sekä apulaivojen rajottaminen, ei ranskalaisilla ole pienintäkään innostusta koko juttuun, vaan suhtautuvat kysymykseen varsin varovasti.

Ranskan suuret velat niin Yhdysvalloille kuin Britannialle ja sen kovin kireä rahallinen asema voinevat silti vielä panna sen kuuntelemaan velkojiensa kutsua.

Ruikuttaa uskonnon puolesta

New York. — Niiden tiedotusten perusteella, että New Yorkin kouluissa koetettaisiin saada uskonnon opetus käytäntöön, on Vapaa-ajattelijain yhdistyksen esimies Joseph Lewis tehnyt pyynnön koulujen ylitarkastajalle, että ennenkun mihinkään myönteisiin toimenpiteisiin ryhdytään valistusviraston taholta, tulee tästä kysymyksestä pitää yleisiä kansalaiskokouksia, joissa ratkaistakoon, josko lapsille saa opettaa uskontoa edes ulkopuolella tavallisten koulutuntienkaan. Lewis sanoo moisessa suunnitelmassa "näkevänsä sen kiilan, jolla koetetaan saada uskonto juurrutetuksi koulujärjestelmään".

New Yorkin Kirkkojen Liiton johtomies, tri Walter Howlett väittää, ettei suunnitelmalla ole minkäänlaista tarkotusta saada yhteyttä kirkon ja koulun välille, mutta surkuttelee kylläkin sitä seikkaa, että New Yorkin lapset saavat liian vähän uskonnollista tai moraalista opetusta. Hän väittää, että kaupungin 1,200,000 lapsesta ainoastaan 400,000 saa uskonnollista opetusta.

Kirkkojen Liiton johtomiehen ruikutus tuntuu ikäänkuin kaamealta kaiulta kaukaisesta, synkästä keskiajasta. Mutta siitä huolimatta on se päiväjärjestyksessä kahdennenkymmenenen vuosisadan kaikkein mahtavimman valtakunnan suurimmassa kaupungissa.

Venäjän ammatillinen liike

Moskova. — Venäjän ammattiliittojen keskushallinnolla oli tammik. 31 p:nä kokouksensa. Sihteeristön raportti edellisen vuoden toiminnasta osoitti yhä vilkkaampaa liittymistä ammatilliseen liikkeeseen, mikä riippuu osin yhä voimakkaammasta teollisoitumisesta. Ammattijärjestön jäsenmäärä oli viime vuoden alussa 5 milj. 560,000, mutta saman vuoden joulukuun loppuun mennessä jo 6 milj. 430,000. Noin 88 pros. jäsenistä suorittaa nykyään säännöllisesti jäsenmaksunsa. On vallinnut suhteellisen suuri työttömyys, mutta sen lieventämiseksi on järjestetty hätäaputöitä, joissa on ollut 200,000 työläistä. Ammattijärjestön asema on erinomaisen hyvä ja sen järjestökoneistoa on voitu suuressa määrin pienentää. Innostus sivistystoimintaan on ollut erittäin suuri ja yli miljoonan järjestyneen työläisen on yhtynyt tässä tarkoituksessa muodostettuihin työväenkerhoihin, joiden lukumäärä ja jäsenluku lisääntyy lisääntymistään.

Ammattijärjestön lähimpänä päämääränä on nyt toiminnan ulottaminen maaseudulle mahdollisimman suuressa määrässä.

Lapsi tulen uhriksi

St. Catharines, Ont. — Ent. valtuusmies Wm. W. Park oli vaimonsa kanssa lähtenyt rotaryklupin tansseihin, jättäen kolme lastaan yksin kotiin nukkumaan. Kello 11 aikana yöllä eräs sotaveteraani ohikulkiessaan huomasi savun nousevan rakennuksesta ja kuuli lasten hätähuudot. Särettyään ikkunan siitä huonesta, josta huudot kuuluivat, hän vaivoin sai pelastetuksi kaikki kolme poikaa palavasta rakennuksesta. Lapset vietiin kiireimmiten sairaalaan, mutta keskimäinen pojista, 9-vuotias "Billy", oli tukehtunut savuun eikä häntä millään saatu virkoamaan. Toiset kaksi, vaikka olivat pahanlaisesti palaneet, toivotaan jäävän henkiin. Rakennuksen arvellaan syttyneen ylenmäärin kuumentuneeta savujohdosta.

Taasen juttua venäläisestä agitatsionirahastosta

Chicago. — Yhdysvaltain Workers Partyn Chicagossa olevat kansallisvirkailijat nauravat niille Chicago Tribune-lehden Riiasta saaduille uutisille, joiden mukaan Workers Party saisi Moskovasta tämän vuoden aikana 340,000 dollaria. Oletettu virallinen asiakirja on sellaisen henkilön allekirjottama, joka on ollut kuusi kuukautta ennemmin pois virastaan, kuin mainittu väärennetty dokumentti on päivätty, samaten labor partyn muodostaminen — jota varten rahat muka on myönnetty — oli tykkänään jo silloin hyljätty asia, jolloin rahat sitä varten pitäisi luovutetun.

Mitä komiteat tulevat maksamaan

Ottawa. — Canadan **viljankäsittelyä** tutkimaan asetettu komitea, joka vast'ikään on saanut lausuntonsa valmiiksi, on tullut kaikkiaan maksamaan 169,707 dollaria. Komitean puheenjohtajana oli vetoomusoikeuden tuomari W. F. A. Turgeon ja muina jäseninä karjatalouden professori Saskatchewanin yliopistossa W. J. Rutherford, taloustieteen professori Albertan yliopistossa A. McGibbon ja eräs meille tuntematon suuruus, James G. Scott, Quebecista, joka lienee ollut yhtä etevä viljankasvatuksen ja käsittelyn tuntija kuin nuo toisetkin, ammattialastaan päättäen, ovat.

Samoihin aikoihin lopetti työnsä myös **paperipuu-komitea**, joka istui vain lyhemmän aikaa, eikä sentähden tullut maksamaan kuin 75,672 dollaria. Tämän komitean puheenjohtajana oli J. Picard, Quebecista, ja jäseninä: A. B. Kerr, Torontosta; R. W. McLellan, Frederictonista; J. E. Sutherland, Clyde Riveristä, N. S. ja W. Anstie, Vancouverista.

Puheenjohtajan päiväpalkka oli $35 ja jäsenten $25. Sen lisäksi maksettiin niin puheenjohtajalle kuin jäsenille 15 dollaria päivältä kullekin "ruokarahaa" sekä matkakulut. Siis teki puheenjohtaja 50 dollarin päiviä, ja jäsenet 40 dollarin päiviä.

Kallista se järkikulta siis on muillakin — ei vain meidän luennoitsijoilla.

Tekevät rahaa porvarien pelkuruudella

Pariisi. — Täällä tehdään melkoista liikettä myymällä vakuutuksia vallankumouksen varalta. Kommunistien valtaisen mielenosotuksen jälkeen Jaures'n ruumista saatettaessa Pantheoniin alkoi tämä vakuutusliike kaikessa hiljaisuudessa, mutta on sittemmin kehittynyt niin laajapiirteiseksi, että vapaamieliset lehdet ovat nostaneet metakan siitä, kuinka taantumuksellinen sanomalehdistö alinomaisella vallankumoushälyytyksellään vain tarkottaa puristaa noille vakuutusyhtiöille rahoja, suotta pelottelemalla poloisia porvareita.

Vakuutuskirjat turvaavat omaisuuden kapinoilta, kansannousuilta, kansalaissodalta ja vallankumoukselta. Vakuutusmaksut ovat vielä verraten alhaiset, ja muutenkin yhtiöt puolestaan väittävät antautuneensa tälle vakuutusalalle tyydyttääkseen yleisön vaatimusta, eikä rahoja kiskoakseen.

Taantumukselliset lehdet lyövät ahkerasti hälytysrumpua. Sellainenkin vakava historioitsija kuin Jacques Bainville eräässä vanhoillisten äänenkannattajassa, vertaillessaan valtiorahaston nykyistä tilaa Ludvik XVI:n aikoihin, sanoo: "Ludvik Kuudennentoista kukistumiseen oli pääasiallisena syynä se, että valtiovelkojen korot nielivät enemmän kuin puolet valtioveloista — ja nyt ne nielevät kaksi kolmatta-osaa."

Vanha farmari joutunut satimeen

Lethbridge, Alta. — Pohjosesta on saatu tieto siitä surullisesta lopusta, joka tuli 67-vuotiaan farmarin George A. Holdenin osaksi, hänen ollessaan kahden naapurinsa kanssa eräästä vanhasta hyljätystä kaivoksesta noutamassa kannatuspölkkyjä polttopuikseen, kun katto yhtäkkiä sortui ja Holden jäi sinne sortuman alle. Toverit ehtivät paraiksi pakenemaan. Heidän käsityksensä mukaan sai Holden surmansa paikalla; hänen kasvonsa olivat silloin vielä näkyvissä. Mutta kun toverit hetken kuluttua palasivat, oli tapahtunut uusi sortuma, ja kaivos oli tulessa — tuli varmaan oli syttynyt Holdenin mukana olleesta lyhdystä. Monta päivää tekivät naapurit ja ystävät työtä pelastaakseen Holdenin ruumiin, mutta yritys oli sekä vaarallinen että hyödytön, ja jäi ruumis sinne palavaan kaivokseen.

Työretteloitä tulossa Uudessa Seelannissa

Wellington, N. Z. — Täällä pelätään syntyvän laajakantoisia työselkkauksia. Sovitteluoikeuden päätökseen tyytymättömät satamatyöläiset kieltäytyivät käsittelemästä linjalaiva Rotoruan lastia muutoin kuin ylimääräisellä maksulla. Isännistö ei suostu työläisten vaatimukseen, vaan ilmottaa, ettei toistenkaan laivojen lastaukseen ja purkaukseen oteta miehiä, ennenkuin Rotorua on lähtövalmiina. Yleinen liikenteen seisahdus näyttää kiertämättömältä.

Australian merimieslakon jälkimainingit myös ulottuvat tänne. Satamatyöläiset kieltäytyivät koskemasta Moeriki laivan lastiin, laiva kun oli saapunut satamaan unioon kuulumattomalla miehistöllä. Samoin poistui Marama laivalta osa miehistöä senjohdosta, että Moerikin järjestymättömän miehistön piti sillä palata Australiaan.

AMERIKALAINEN SANANVAPAUS

New York. — "Olen pahoillani, mutta valtioviraston kanssa tekemäni 'sopimuksen mukaan, en voi ottaa vastaan sanomalehtiraportterelta."

Tuo kreivi Michael Karolyin, Unkarin tasavallan entisen presidentin lausunto vahvistaa hänen ystäväinsä ennemmin antamat selitykset, että Karolyi oli laskettu tähän maahan vierailemaan vaimonsa luona ainoastaan sillä ehdolla, että hän vaikenee poliittisiin kysymyksiin nähden. Karolyi on mielipiteiltään radikaalinen, ja Horthyn diktatuurin vihollinen.

Amerikan Kansalaisvapauksien Liitto on ryhtynyt taistelemaan moisia ehtoja vastaan, ja järjestää sitä varten protestikokouksen, joka tullaan pitämään Astor hotellissa maaliskuun 7 päivänä ja jossa puheenjohtajana tulee toimimaan John Haynes Holm.

"Mikäli aikakirjoista voidaan saada selvää, ei valtioviraston puolelta ole koskaan ennen ryhdytty moiseen suuntukkimiseen," selittää Kansalaisvapauksien Liitto. "Mistään laista eikä menettelytavasta ei löydy sellaista valtuustusta, jonka mukaan jonkun ulkomaisen hallituksen vastustajain suut voitaisiin tukkia. Tämä maa on tähän saakka ollut juuri sellaisten henkilöitten turvapaikka. Kreivi Karolyin maanmies, Louis Kossuth otettiin vastaan avosylin, Unkarin yksinvallan vastustajana.

"Käsittääksemme on Amerikan pankkiirien ja Unkarin hallituksen väliset finanssisuhteet syynä siihen, että valtiovirasto on ottanut huomioonsa Yhdysvalloissa olevan Unkarin lähettilään tekemän protestin Karolyin maahan laskemiseen nähden," selostaa Kansalaisvapauksien Liitto.

Unkarin diplomaattisella edustajalla, jolla on vaimona Gladys Vanderbilt, sanotaan olevan huomattavan vaikutusvallan Washingtonissa. (F. P.)

Tätä ei tehdä työläisille

Hamilton, Ont. — Kolme kaupungin veronkantotoimiston palveluksessa ollutta apulaista Ernest King, Arthur Hartley ja George Saunders, oli kauntin rikosoikeudessa vastaamassa siitä, että yhteisin tuumin olivat kavaltaneet kaupungille kuuluvia verotuloja noin 3,000 dollaria. Syytetyt tunnustivat rikoksensa, ja tuomari Evans päästi heidät ehdonalaisella tuomiolla, "antaakseen heille tilaisuuden hankkia takaisin entisen hyvän maineensa".

Moni työläinen, joka itsensä tai omiensa hengen pitimeksi on joutunut luvattomasti anastamaan muutaman dollarin, on armotta passitettu vankilaan, yhtään välttämättä hänen entisestä tai tulevasta maineestaan. Ja kuitenkin kerskutaan, että "laki on sama kaikille".

Panssarilaiva on sittenkin paras "rauhankyyhkynen"

Washington. — Ilmavarustelua koskeva kiista on joutunut uuteen vaiheeseen, kun presidentti Coolidge julkasi hänen määräyksestään asetetun erikoisen laivastokomitean lausunnon, jossa sanotaan komitean tulleen siihen päätökseen, että taistelulaiva vielä on "meritaistelun lopullinen ratkaisija" ja etteivät lentokoneet "koskaan tule olemaan siinä päätekijöinä".

Viime syyskuussa asetti presidentti mainitun komitean tutkimaan lentokoneitten, taistelulaivojen ja vedenalaisten aluksien suhteellista arvoa, sodankäynnissä, ja on komitea ratkaissut kysymyksen taistelulaivojen eduksi. Siihen ei presidentti omasta puolestaan sano sitä eikä tätä. Mutta hän ilmottaa kannattavansa sitä komitean mielipidettä, että ensikädessä on ryhdyttävä muuttamaan vanhoja taistelulaivoja uudenaikaisemmiksi (mutta ei tykkien kantavuutta lisäämällä); lentokoneitten-kuljetuslaivojen ja niihin sijotettavain lentotasojen valmistaminen on oleva toisella sijalla, ja kahden 10,000 tonnin risteilijän rakentaminen kolmannella. Komitean ehdottama kulunkiarvio näistä ensi hätään tehtävistä varusteluista nousi 80 milj. dollariin vuodessa kolmena vuotena. Presidentin mielestä summa oli kuitenkin liian korkea näin rauhanaikaiseksi kustannukseksi, jonka tähden hän tinki kaikista komitean ehdotuksista, niin että ainakin ensimäisen vuoden arvio aleni 30 milj. dollariin. Viimemainitun rahaerän suosittelee presidentti kongressin lisättäväksi säännölliseen laivaston menoarvioon.

Kaamea joukkomurha hiilikaivoksessa

Sullivan, Ind. — Kaupungin lähestöllä olevassa City Coal Co:n kaivannossa tapahtuneen kaasuräjähdyksen uhriksi on joutunut 51 kaivosmiestä. Räjähdys tapahtui perjantaiaamulla kello 10.

Räjähdyksen tapahtuessa oli kaivoksessa työssä kaikkiaan 121 miestä, vaan kaivoksen toisella osalla olleet miehet pelastuivat.

Kaivos on ollut käynnissä vasta vajaan vuoden ajan. Räjähdyksen oli aiheuttanut se seikka, että kaivauskone oli puhkaissut reiän vanhaan, oman onnensa nojaan jätettyyn kaivokseen, josta kaasu söyksyi uuteen kaivokseen ja syttyi kaivosmiesten lampuissa olevasta valkeasta.

Pelastusjoukkueet olivat saaneet kaivoksesta ulos jo 16 miehen ruumiit, vaan 35 on vielä kaivoksessa.

Kaivosaukon ympärille on kokoontunut tuhansia ihmisiä, niiden joukossa kaivantoon salpaantuneiden miesten omaisia, vaimoja ja lapsia. Viranomaisilla on ollut täysi työ pitää joukon kylliksi etäällä kaivosaukosta.

Työn vaaroja

Winnipeg. — Kaksi miestä sai surmansa ja kolme sai vaikeita vammoja, kun höyryputki C. P. R. yhtiön Westonissa olevan konepajan voimahuoneessa räjähti. Miehet työskentelivät korkeapaineisen höyryputkijohdon korjaustyössä, kun räjähdys tapahtui. Kuolleet olivat nimeltään Robert McKenna ja H. Summers.

Canadan hallituksen laiva tulessa

Kingston, St. Vincent, Länsi-Intian saaristo. — Barbadoksesta saapuneitten tietojen mukaan on Canadan hallituksen rahtilaiva Canadian Navigator syttynyt tuleen, kun laivalta purettiin lastia, jona oli mm. 500 rautatynnyriä kaasuöljyä. Tulipalo alkoi hirveästä räjähdyksestä, joka tappoi neljä työmiestä. Miehistö koetti voitavansa palon sammuttamiseksi ja laivan pelastamiseksi, mutta kun siinä ei onnistuttu, ja palo uhkasi levitä satamalaitteihin, katkastiin kiinnitysköydet ja laiva hinattiin ulommaksi merelle. Kapteeni sattui olemaan maissa palon alkaessa.

Terrori vallalla Bulgariassa

Wieni. — Terroristiset veriteot ovat todistuksena Bulgariassa nykyään vallitsevan sisäisen tilanteen vakavuudesta. Murhia tapahtuu harva-se-päivä. Yhtenä iltapäivänä murhattiin Sofiassa kommunistiedustaja toveri Strachimiroff ja eräs vahtisotilas, Filippopelissa taas ammuttiin kuoliaaksi kaupunginkirjuri, ja poliisipäällikköä haavotettiin. Hallitus on ilmottanut ryhtyvänsä ankariin toimenpiteisiin terroristeja vastaan — vaikka se jäänee uhkaukseen, koska ainakin edellämainitun kommunistiedustajan murhaaja on päässyt pakenemaan.

Dominion hallituksen "rahtisota"

Ottawa. — Täällä oli epäilty, että hallitus on kuuluisan Prestonin raportin johdosta jo allekirjottanut sopimuksen apurahan antamisesta Sir William Petersenin kanssa tämän aikomalle laivalinjalle. Nyt on tullut ilmi, että näin on todella tapahtunut. Petersenillä ei tosin vielä ole kuin kaksi vähäpätöistä, 5,000 tonnin kantoista rahtilaivaa, mutta on hän sitoutunut rakentamaan kymmenen uutta "ajanmukaista" alusta puolentoista vuoden kuluessa. Vuotuinen hallituksen apuraha nousee 1,375,000 dollariin, mutta voidaan sitä joko korottaa taikka vähentää liikkeellä olevain laivojen lukumäärän mukaan. Mitään ei ole mainittu muiden avustettavain laivojen koosta kuin noiden kahden pätö laivan, jotka ovat valmiina.

Vaikka hallituksen omat laivat lisätään tuohon Petersenin tulevaan laivastoon, ei niillä yhteensä voida kuljettaa tuskin kahdeskymmenesosaa Canadan vientiviljasta. Aniharva onnellinen siis vain tulisi nauttimaan niiden alemmasta rahdista. Koko touhu näyttää siis varsin lapselliselta ja vähän-merkitsevältä — kaikille muille, vaan ei "Sir" Petersenille.

Vielä omituisempaan valoon tulee asia, kun jotkut "pitkämieliset" ovat kaivaneet esille kappaleen tämän samaisen "Sir"in entisistä asioimisista Canadan hallituksen kanssa. Yli 25 vuotta takaperin samainen herra tarjoutui samalla tavoin — oman uuden laivalinjan laittamalla — hankkimaan meille halvemmat laivarahdit, jos hallitus sitä vähä niinkuin avustaisi. Silloinen Charles Tupperin hallitus suostui pienempään avustukseen, mutta vasta sitte kun laivalinja on kunnossa, ja vaati Peterseniltä 10,000 dollarin rahatakauksen siitä, että hän tarkottaa totta ja ryhtyy laivoja hommaamaan. Mutta Petersenin puuhista ei tullut mitään. Hänen talletuksensa olisi ollut menetetty, mutta Canadan hallitus ja parlamentti hyvänhyvyyttään antoivat äijälle rahansa pois. Nykyinen hallitus ei edes ole mitään takausta vaatinut.

Näyttää siltä kuin saisi vastapuolue tästä hallituksen menettelystä erinomaisen aseen — kaikkien entisten lisäksi — nykyisen hallituksen kukistamiseen. Hyvä niinkin.

Karjalan kansan sivistyslaitos

Petroskoi. — Tässä kaupungissa toimiva Suomenkielinen Opettaja-Opisto (Pedagoginen Teknikumi) valmistaa työkoulu-opastajia ensi tilassa maaseudun 1 asteen kouluja varten. Se on toiminut jo neljä vuotta. Keväällä 1924 siitä pääsi 5 opastajaa. Se on vähän. Ensi keväänä pääsee 17.

Koulussa nyt opiskelee 113 oppilasta, joista 70 on karjalaista. — Tämän sivistyslaitoksen perustaminen on Karjalan kansan ensimäisiä itsehallinnollisia tekoja. Edelleen se on yksi niitä aseita, joita Karjalan väestö käyttää oman sosialistisen tulevaisuutensa rakennustyössä.

Opistoon otetaan ensi syksynä 30 uutta oppilasta valmistumaan opettajiksi Karjalaan.

Lakon tehneet edustajat lujille

Rooma. — Muutamia päiviä sitten fascistipuolueen yleissihteeriksi nimitetty "Cremonan tyranni" Farinacci vaatii ryhdyttäväksi tehokkaisiin toimenpiteisiin niitä eduskunnan jäseniä vastaan, jotka poikottavat hallitusta olemalla poissa eduskunnan istunnoista. Näiden poikottajien palkat on pidätettävä ja heidän edustajaoikeutensa lakkautettava, tuumii Farinacci, väittäen epärehellisyydeksi sitä, että vaalipiiriään edustamaan valitut miehet eivät täytä velvollisuuksiaan, vaikka nostavat palkan toimestaan ja nauttivat vapaata matkustusoikeutta valtion rautateillä ynnä muita edusmiesoikeuden tuottamia etuja.

Farinacci siis heti näyttää olevansa tiukempi ja neuvokkaampi mies kuin Mussolini on ollut.

Kaivosmurhain suhteellinen lukumäärä lisääntynyt Yhdysvalloissa

Washington, D. C. — Sisäasiaindepartementti on näinä päivinä julkaissut selostuksen hiilikaivannoissa tapahtuneista tapaturmista vuoden 1924 ajalla. Sen mukaan sai maan hiilikaivannoissa viime vuoden ajalla 2,381 miestä tapaturmaisen kuoleman. Vuonna 1923 kuoli hiilikaivannoissa kaikkiaan 2,458 miestä, siten viime vuonna 77 vähemmän kuin edellisenä vuotena.

Tuo tapaturmaisten kuolemantapausten pienempi luku viime vuonna ei kumminkaan merkitse sitä, että suhteellinen määrä olisi ollut pienempi, päinvastoin oli se suurempi, sillä vuoden 1924 ajalla sai 5.27 miestä tapaturmaisen kuoleman jokaista miljoonaa hiilitonnia kohden, mikä kaivannoista nostettiin, jota vastoin sitä edellisenä vuotena 5.25 miestä jokaista miljoonaa tonnia kohden, joten suhdeluku ei suurestikaan muuttunut. Mutta pehmeänhiilen kaivannoissa tapaturmaisten kuolemantapausten suhdeluku kasvoi huomattavasti, ollen vuonna 1923 3.46 ja viime vuonna 4.03 jokaista miljoonaa hiilitonnia kohden, mikä kaivettiin esille. Tämä suhdeluvun kasvaminen johtui melkein yksinomaan räjähdyksistä, mitkä aiheutuivat kaivostomusta ja kaasusta.

Edelläesitetyt tiedot on otettu eri valtioiden kaivostarkastajain tekemistä tiedonnannoista hallituksen kaivosvirastoon.

Rautoihin tarttunut kettu turvautunut ihmiseen

Pembroke, Ont. — Kun pyydystäjän rautoihin tarttunut iso punainen kettu huomasi ei voivansa saada rautoja irtautumaan vasemmasta takajalastaan, kiskoi se raudat mukaansa ja laahasi perässään pitkää kettinkiä, kunnes saapui M. Lavellen asunnolle apua pyytämään. Lavelle heräsi siihen, että kuuli etuoveaan kynsittävän. Avattuaan oven hän hämmästykseen näki ketun, raudat jalassa, pyrkivän sisälle. Päästettyään raudat, huomasi Lavelle käpälän paleltuneen melko pahoin. Kettu näytti hyvin tyytyväiseltä, kun mies sitä rupesi hoitelemaan, ja jäi mielellään vangiksi Lavellen farmille, jossa se nyt on.

Kuolettavan heikkoverisyyden parannuskeino

St. Louis, Mo. — Täkäläisen sotaveteraanien hospitaalin ylilääkäri toht. P. E. Johnson ilmottaa keksineensä uuden menettelytavan, jolla hän luulee voivansa parantaa tähän asti varmasti kuolettavana pidettyä hämäräperäistä veritautia, joka tunnetaan nimellä "anemia perniciosa" (pahanlaatuinen verettömyys). Parannuskeino perustuu erityisesti tätä tarkotusta varten sovellutettuun verensiirtoon.

Viime heinäkuulla tuotiin yllämainittuun hospitaaliin niin heikossa tilassa oleva sairas, ettei hän kyennyt kävelemään eikä edes jaksanut puhua, ja niin kalman kalpea kuin tälle taudille on ominaista. Verikoe osotti, että siinä verimäärässä, missä normaali-ihmisen veri sisältää 5,000,000 punaista verisolua, hänen verensä sisälsi ainoastaan 60,000. "Nyt tämä potilas painaa 200 paunaa," sanoi toht. Johnson, "sitävaistoin kun hänen painonsa hospitaaliin tuotaessa oli alle 100 paunan. Häneen ei ole verta siirretty enää jälkeen viime syyskuun 10 päivän. Mies on näöltään täysin terve ja saa käydä kotonaan joka pyhänseutuna."

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

Toimittajat:
A. B. MÄKELÄ. ARVO VAARA.

VAPAUS (Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

General advertising rates 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:

Naimailmoitukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa.
Avioliittoonmenoilmoitukset 50c palstatuuma.
Nimenmuutosilmoitukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa.
Syntymäilmoitukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa.
Avioeroilmoitukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa.
Kuolemanilmoitukset $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärssyltä.
Halutaantiedot ja osoteilmoitukset 50c kerta, $1.00 kolmekertaa.
Tilapäisilmottajien ja ilmotusakenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen.

TILAUSHINNAT:

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.
Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.
Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään paitsi asiamiesten joilla on takaukset.

Jos ette mil'oin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä.

J. V. KANNASTO, Liikkeenhoitaja.

Rosvoilla ainainen hätä "turvallisuudestaan".

Kukapa ei tässä rupeaisi rosvoksi, jos olisi varma siitä, että saa kaikessa rauhassa turvallisesti nauttia *ryöstösaaliinsa, pelkäämättä jälkiselvittelyitä?*

Tältä kannalta on hyvin käsitettävissä Ranskan ja Englannin nykyinen hermostunut hätäily «turvallisuudestaan» tulevaisuudessa.

Washingtonissa alkoi herättää huomiota Ranskan kiireäily joukkojensa poistamisessa vallatuilta saksalaisilta alueilta, ei ainoastaan Reinillä, vaan myös Ruhrilla. Ranskan ulkoministeristö silloin riensi kiireimmän kautta selittämään, että *Ruhrin alueella* tullaan joukot poistamaan Lontoon sopimuksessa määrättynä päivänä.

Saksa on täyttänyt Dawessuunnitelman mukaiset velvollisuutensa, myöntää Ranskan ulkoministeristö, joten Ranska ei voi pitää Ruhria miehitettynä sivu ensi elokuun, vaikka haluaisikin. Sillä Ranskan turvallisuus riippuu suoranaisesti Dawessuunnitelmasta ja siitä seikasta, että Englannin ja Yhdysvaltain edut sitovat ne pitämään huolta tämän suunnitelman perilleviemisestä.

Ranskan turvallisuuden tunne Dawessuunnitelman pohjalla johtuu kahdesta seikasta. Ensinnä, niinkauan kun Saksan täytyy suorittaa vuotuiset sotakorvausmaksunsa, ei sillä riitä varoja ylen suuriin varusteluihin. Toiseksi, niin kauan kun Englanti ja Yhdysvallat saavat osansa noista korvausmaksuista, tietää Saksa, sen on pakko ne suorittaa. Jälkimäistä puolta asiassa ei ole ennen niinkään yleisesti otettu huomioon Ranskassa kuin nyt, senjohdosta kun Englannin hallituksen kirjelmästä, jossa käsitellään Ranskan sotavelkain maksamista Englannille, näytti vähä siltä, että brittiläiset eivät omassa mielessään ole oikein varmoja Dawessuunnitelman menestymisestä pitkän päälle.

Reinin alue eli «Kölnin vyöhyke» on eri juttu. Ranskalaiset eivät pidä velvollisuutenaan luovuttaa sitä, ennenkuin Saksa on riisuttu aseista. Liittoutuneitten kontrollikomissionin kertomus on nyt valmiina, vaikka sitä ei vielä ole julkaistu, ja sen sanotaan sisältävän pitkän luettelon kaikista niistä rikkeistä, mitä Saksassa on havaittu olevan aseistariisumisen laiminlyömisessä ja komissioonin v. 1923 antamain määräyksien noudattamisessa.

Ranskan tarkotuksena näyttää olevan Kölnin valtauksen avulla pakottaa Englanti sotilaalliseen sopimukseen Ranskan turvallisuuden takaamiseksi, ennenkuin ranskalaiset hellittävät otettaan Kölnistä. Dawessuunnitelma, niinkauan kun se toimii, ja Englanti ja Yhdysvallat ovat siinä mukana, kyllä takaa Ranskan turvallisuuden lähimmässä tulevaisuudessa. Mutta kaukaisempaa tulevaisuutta varten tarvittaisiin myös takuut, ja ne koettaa Ranska kiristää pääasiassa Englannilta.

Tietysti ranskalaiset valtiomiehet tuntevat kohdelleensa lyötyä vihollistaan niin hävyttömällä tavalla ja ryöstäneensä Saksaa niin tunnottomasti, että jos saksalaiset eivät muuta ole kuin ihmisiä — joita he kaiketi ovat — niin he eivät ikinä tule unhottamaan tätä Ranskan menettelyä, vaan tulevat sen ensimäisen otollisen tilaisuuden sattuessa katkerasti kostamaan. Sentähden on nyt yhdessä Englannin kanssa keksitty tuuma «puolueettoman alueen» muodostamisesta Ranskan turvaksi Saksaa vastaan. Sellaisella ohjelmalla toivotaan voitavan ikiajoiksi sitoa joukko muita valtoja valvomaan Ranskan turvallisuutta, jotta se voisi huoletta sulatella saaliitaan — mikäli paha omatunto sittenkään myöten antaa.

Tutkijakomissionin jäsenet Bescon palkkalistalla

Vaikka ei hallituksen kannata käyttää senttiäkään työttömien avustamiseksi, voi se kuluttaa suuria summia palkkoina n.k. «tutkijalautakunnalle», joka parhaillaan ilveilee Nova Scotiassa. Tämän lautakunnan muodostaa kolme herraa, joiden kaivosmiesten käskestä oli määrä toimittaa puolueettoman tutkimuksen riitaisuuden sovittamiseksi British Empire teräskorporationin ja sen orjien välillä. Tämän «puolueettoman» lautakunnan puheenjohtajana on J. H. Winfield, Maritime telegrafi- ja telefooniyhtiön johtaja, joka yhtiö saa suurimmat tulonsa Bescolta. Toinen on eversti Thompson, Thompson-Adams Limited yhtiön presidentti, joka yhtiö saa suurta liikettä Bescolta vakuutuskontrahdeista korkeilla maksuilla. Kolmas tämän lautakunnan jäsen on vanha tuttavamme toht. Robertson, jolle «korvauslautakunnat» ja «sovintolautakunnat» ovat «olleet» lihavien tulojen lähteenä jo vuosia. Tämä Robertson eräässä edellisessä «tutkimuksessa» Nova Scotiassa ei voinut nähdä Bescon urkkijajärjestelmää, joka toimi aivan hänen nenänsä edessä, Bescon huutavia petoksia ja valheita eikä sen väärennettyjä palkkalistoja.

Epäilemättä tulee tämän komissionin raportista huvittavaa lukemista kaivosmiehille, kun se joskus julaistaan, mutta kukaan ei liikekaan tämän komissionin «huomaavan», että rikkaus, jota kaivosmiehet nostavat maasta nälkäpalkoilla, tuhlataan suunnattoman suurien vuosipalkkojen maksamiseen tehottomalle, hyödyttömälle, osakkeilla keinottelevalle presidentille ja kokonaiselle laumalle yhtä hyödyttömiä varapresidenttejä, liikkeenhoitajia, superintendenttejä, apulais-superintendenttejä, ja muhkeiden konttorirakennusten ylläpitämiseen Lontoossa, joissa Sir Newton Moore herrastelee, tekemättä mitään muuta kuin ottaa vastaan suuria palkkoja, tai että suuria summia kulutetaan hallituksen lahjomiseen, mahdottoman suurien vakuutusmaksujen maksamiseen yhtiölle, jossa presidentti on osakkaana, sellaisten turhuuksien rahastamiseen kuin olivat Halifaxin laivaveistämöt ja Jubilee rakennus, joista molemmat ovat nyt vain romurautakasoja, ja suurten summien kuluttamiseen maakunnan sanomalehtien lahjomiseksi, että nämä painaisivat valheita kaivosmiehistä.

Tämä komissioni varmaankaan ei tule näkemään puolinälkäisiä ja rääsyisiä työläisten lapsia, joita heille osoitetaan; eivätkä tule näkemään, että kouluissa ei ole puoliakaan työläisten lapsista; eikä epäterveellisiä yhtiön hökkeleitä, joissa työläiset ja heidän perheensä asustavat.

Tämä kurja ilveily on häpeä ja loukkaus ei yksistään Nova Scotian hiilikenttien, vaan koko maan työläisiä kohtaan. Se on kurjuudessa eläviien työläisten raakaa pilkkaamista. — M. L. H.

Reunavaltiot ja Neuvostoliitto

Puolan ulkoministeri Skshinski on erään sanomalehden julkaisemassa haastattelussa julistanut, kuinka mahdotonta on erottaa neuvostohallituksen ja Kolmannen Kansainvälisen politiikkaa. Sentähden hän korosti, että on välttämätöntä muodostaa uusia yhtymiä «polsevismin vaaraa vastaan», ja selittää Chamberlainin neuvostovastaisen politiikan helpaavan ohjeeksi muillekin valloille. Nuo hänen lausuntonsa ovat herättäneet koko neuvostolehdistön huomiota.

Isvestija-lehden ulkopoliitinen avustaja (joka käyttää nimimerkkiä Marko Polo) huomauttaa, että tämä Skshinskin esiintyminen ja samanlaiset eräitten liettualaisten ja latvialaisten valtiomiesten lausunnot ovat sopusoinnussa Englannin nykyisen Neuvostoliittoa vastaan vehkeilevän politiikan kanssa.

Brittiläisen politiikan tarkotuksena on siirtomaavaltansa lujittaminen ja laajentaminen, ja tuon tarkotusperänsä saavuttamiseksi on sille tärkeätä liinottautua Venäjän reunavaltioihin, joiden hallitukset itse asiassa uhraavat maittensa edun Lontoon kaupparuhtinasten siirtomaageduille. Reunavaltioitten todelliset edut vaativat normaalisten poliitillisten suhteitten ylläpitämistä Neuvostoliiton kanssa, niiden ja Neuvostoliiton välisten taloudellisten suhteiden lujittamiseksi ja laajentamiseksi. Itse Skshinski samassa haastattelussaan, jossa hän niin lämpimästi kannattaa Chamberlainin neuvostovastaista politiikkaa — epäjohdonmukaisesti kyllä — selittää, kuinka välttämätöntä on «aikaansaada normaaliset suhteet Neuvostoliiton kanssa ja käyttää kaikki keinot tämän tarkotusperän saavuttamiseksi». Neuvostohallitus tulee vaatimaan, että Skshinskin on valittava tien toinen taikka toinen: ystävyys taikka vihollisuuspolitiikka. Chamberlainin Puolalle tarkottama etuvartiopalvelus Itä-Euroopassa vastaan sotii Puolan omia etuja vastaan, sillä ne vaativat rauhaa ja kehitystä, jota myös Neuvostoliiton edut vaativat.

Viron suhteen sanottakoon suoraan, että koko sen olemassaolo riippuu Neuvostoliiton tunnontarkasta sananpitäväisyydestä. Englanti ei tule Viroa auttamaan. Virolaisen väestön laajat kerrokset eivät välhääkään välitä nykyisen Viron hallituksen kohtalosta.

Chamberlainin väsymätön diplomatia työskentelee myös Suomessa, englantilaisen sotilaslähetystön muodossa; mutta siellä se tuskin voi toivoakaan saavuttavansa suurempia asiallisia tuloksia. Lukuunottamatta eräitä yksinäisiä riitaisuuksia, jotka kuitenkin ovat päättyneet molemmanpuoliseksi tyydytykseksi, ovat neuvostohallituksen ja Suomen väliset suhteet huomattavasti parantuneet, ja taloudellisten suhteitten kehitys on tuntuvasti vaikuttanut kummankin maan taloudelliseen asemaan.

Suomella ei ole mitään syytä sekaantua liittoihin, joiden todellisena tarkotuksena on Suurbritannian siirtomaavallan tukeminen. Meillä, sanoo kirjottaja, on ollut riittävästi tilaisuutta vakuuttautua siitä, että suomalaisten valtiomiesten huomattavimpia ominaisuuksia on terveellinen epäluulo kaikenlaisia äkkipikaisia ja keinotekoisia liittosuunnitelmia kohtaan (niinkuin näkyi esim. siitä, että puolalais-suomalaista sopimusehdotusta ei vahvistettu) ja haluttomuus vieraitten etujen vuoksi saattaa maataan suurille vaaroille alttiiksi. Ei kerrassaan kukaan uhkaa Suomea. Se sietää sikäläisten politikoitsijain painaa mieleensä.

Olipa hengenrikos

Rääveli. — Merimies Krinwald on sotaoikeudessa tuomittu kuolemaan, siitä syystä että hän, 149 kommunistia vastaan nostetun jutun käsittelyn jälestä, oli kieltäytynyt lakasemasta sotaoikeuden pihamaata. (!)

Siinä Viron hallituksessa, joka joukottain murhaa työläisiä, istuu Syrjälän, Tokoin, Reivon ja Mooses Hablin puoluetoveretta.

Käynti tehtaassa Neuvosto-Venäjällä

Kirj. Anna Louise Strong.

Mielellään vierailee Punaisen Lokakuun makeistehtaassa, sillä siellä saa aina makeisia syödäkseen, parhaita sukklaateja koko Venäjällä. Senvuoksi onkin hauskempi käydä siellä kuin esimerkiksi makaroonitehtaassa, sillä kukapa tahtoisi maistella keittämätöntä makaroonia? . . . Tämä ei kuitenkaan ollut ainoa syy, miksi valitsimme makeistehtaan käyntiämme varten.

Toinen syy oli se, että ravintotyöläisten presidentti oli menossa sinne myöskin. Tämä mies itsekin ansaitsee huomiota. Hänen kasvoistaan kuvastui voimaa, kärsivällisyyttä, rehellisyyttä ja päättäväisyyttä. Sellaisia kasvoja on paljon Venäjän työväenliikkeen johtajien joukossa, mutta ensin Venäjälle tultua ja ennenkuin niitä on tottunut näkemään, vetävät ne tulijan huomion puoleensa.

Seurueeseemme kuuluivat tehtaitten tarkastaja New Yorkista, hyväntekeväisyystyöskentelijä Filadelfiasta, ja minä.

Moskovan ruokatavarain valmistajien uniossa on 37,000 jäsentä, joista noin puolet ovat naisia. He saavat kaikki yhtä suuren palkan samanlaisesta työstä. Mutta naiset ovat aina olleet vähemmän harjaantuneita eikä heitä ole kovin paljoa erikoista taitoa kysyvissä ammateissa. Senvuoksi on keskimääräinen palkka miehille korkeampi kuin naisille.

Menimme ylös rappukäytävää suuressa tiilirakennuksessa ja tulimme tilavaan konttorihuoneeseen, jossa noin kaksikymmentä naista puheli ryhmissä, istuen kirjoituspöytien ääressä. He olivat puettuina valkoisiin, ja oli heillä valkeat liinat päässä. "Tämä on tehdaskomitean konttori," sanottiin meille. "Nämä naiset ovat tulleet keskustelemaan työtään koskevista kysymyksistä."

Vielä menimme ylempään kerrokseen ja tulimme johtajan konttoriin. Ennen vallankumousta oli hän itse ollut makeisten valmistajana tässä tehtaassa. Kommunisti, luonnollisesti. Vallankumouksen aikana, jolloin työläiset ottivat haltuunsa tehtaat, oli entinen johtaja toimessaan vielä noin vuoden ajan. Vuoden kuluttua vanhat liikkeenhoitajat lähtivät pois, olot olivat heille liian tukalat. Siihen mennessä oli työläisten komitea tottunut tehtäviinsä.

Noin kaksitoista työläistä oli johtajan kirjoituspöydän ympärillä, keskustellen jostakin teknillisestä kysymyksestä. Johtaja kääntyi meihin päin. "Ettekö ensin menisi katsomaan lasten huonetta," hän sanoi. "Jos menette vasta sitten, kun olette kulkeneet tehtaan läpi, ovat lapset menneet."

Lapsia hoidetaan kaksikerroksisessa tiilirakennuksessa, ja on heidän hoitajanaan kurssin suorittanut sairaanhoitajatar. Huoneet ovat miellyttävät. Ylimmäisessä kerroksessa ovat pienimmät lapset, kahdesta kuukaudesta vuoden vanhaan. Hoitaja pyytää meidän pukeutumaan suuriin valkoisiin esiliinoihin, ettemme toisi tartuntaa kaduilta pikkulasten huoneeseen. Yksi huone on kaikkein pienimpiä varten, kahdesta kuuteen kuukauteen, toinen kuudesta kuukaudesta vuoden ikäisille lapsille. Yli vuoden vanhat lapset ovat alakerrassa.

"Äidit tuovat ne tänne kello 8.30. Yhdeksän aikana avataan tehdas. Kahdentoista ja kolmen aikoina saavat äidit olla lastensa luona tunnin ajan. Kello neljältä menevät he kotiinsa."

"Suljetaanko tehdas neljältä?" kysyimme johtajalta. Hän selittää, että tehdas käy vielä neljästä kymmeneen, neljältä tulee toisia työläisiä niiden tilalle, jotka työskentelivät päivällä. "Tietenkin on laillinen päivä kahdeksantuntinen, mutta emme ole vielä saaneet valmiiksi suurta ruokailuhuonettamme. Työläiset äänestivät tahtovansa työskennellä seitsemän tuntia pysähtymättä, eikä siten, että työskentelisivät kahdeksan tuntia ja pitäisivät tunnin ruokaloman. Ensi kuussa valmistuu ruokailuhuone ja silloin alamme työskentelemään kahdeksan tunnin päiviä."

"Mutta äidithän eivät voi tehdä niin paljon työtä kuin yksinäiset naiset," sanoin. "Hehän työskentelevät vain viisi tuntia, saavatko he saman palkan kuin toiset?"

"Tietysti," sanoi johtaja. "Kappaletyössäkin maksetaan naisille palkka niiden kahden tunnin ajalta, jolloin he eivät tee työtä."

"Pitääkö äitien maksaa siitä, että jättävät lapsensa tänne?" . . . "Ei tietenkään," vastasivat he hämmästyneinä.

"Ja voitteko huolehtia kaikista tehtaan lapsista?" . . . "Nykyään voimme," vastasi hoitajatar. "Olemme juuri laajentaneet rakennusta viidestäkymmenestä sataan vuoteeseen, ja meillä on enemmän tilaa kuin mitä täällä nyt olevat lapset tarvitsevat. Kun tulee enemmän lapsia, järjestämme heille enemmän tilaa. Silloin kun emme voineet kaikkia ottaa, annoimme ensi sijan lapsille jotka tarvitsivat sitä eniten — niille lapsille nimittäin, joilla ei ole isää" . . . Yksinkertainen tapa, millä tämä lausuttiin, hämmästytti meitä hieman.

Kuljimme käytävää pitkin, näimme pesuhuoneen, eristetyn huoneen, vastaanottohuoneen, kaapit täynnä puhtaita liinaisia pusseja, joissa oli lasten kotivaatetus. "Jokainen lapsi saa täällä päälleen toiset vaatteet," meille selitettiin. "Kun ne tulevat tänne kello 8.30, muuttavat äidit niiden vaatteet. Heidät pestään, jonka jälkeen he saavat kaakaota. Sitten vähän vanhemmat lapset alakerrassa leikkivät, puoleenpäivään saakka; silloin he saavat ateriansa, johon kuuluu soppaa ja jauhopuuroa. Aterian jälkeen menevät he kaikki nukkumaan siihen saakka, kunnes äidit saapuvat."

Myöskin sivuutimme leikki- ja makuuhuoneet, jotka olivat niin järjestetyt, että kun toisissa oli lapsia, tuuletettiin toisia. "Sairaanhoitajatar tarkastaa lapset niiden tullessa aamulla, ja jos joku on sairas, ei heitä oteta vastaan. Mutta jos sairaus alkaa päivän kuluessa, viedään lapsi eristettyyn huoneeseen siksi kunnes lääkäri saapuu jokapäiväiselle käynnilleen."

"Mitä tapahtuu, jos heidät lähetetään kotiin?" kysyttiin. — "Jos ne ovat hyvin sairaita, viedään heidät meidän sairaalaamme. Muussa tapauksessa käy lääkärimme kotona heitä katsomassa."

"Mutta äitihän siten joutuu olemaan pois työstä sen päivän aikaakin. Saako hän palkkansa?"

"Kyllä hän saa palkkansa, mutta ei tehtaalta. Yhteiskunnallisesta vakuutusrahastosta maksetaan hänelle, kun hoitajatar allekirjoittaa paperin, joka todistaa, että äiti on joutunut olemaan pois työstä lapsensa sairauden takia."

Meitä hieman ihmetyttivät ne kulut, joita tästä kaikesta täytyi koitua teollisuudelle. Vielä enemmän, kun kuulimme, että jokainen äiti saa neljä kuukautta lomaa lapsen syntymä-aikana. Yhteiskunnallisesta vakuutusrahastosta maksetaan hänen palkkansa, hän saa täyden vaatetuksen lapselleen, ja hänen palkkaansa lisätään 25 prosenttia vuoden ajaksi, lapsesta aiheutuvien kulujen korvaamiseksi.

"Äidit ja lapset varmaankin tulevat äärettömän kalliiksi teollisuudelle?" me huomautimme . . . Johtaja hymyili: "Äidit ja lapset tulevat aina kalliiksi jollekulle," hän sanoi, jättäen meidät ajattelemaan, kenen oikeastaan pitäisi maksaa kulungit äideistä ja lapsista.

Sitten hän jatkoi: "Tietenkin suurin taakka tästä lankeaa yhteiskunnalliselle vakuutukselle. Se nousee kuuteentoista prosenttiin kaikista menoistamme."

"Mutta eivätkö nämä äidit häiritse kaikkia tullessaan ja mennessään lastensa luokse joka kolmen tunnin perästä? Sanokaa meille tehtaan hoitajana, mitä siitä pidätte?"

Hän näytti olevan ymmällä meidän näkökantamme johdosta. "Tietenkin on se epämukavaa," hän sanoi. "Se on yhtä epämukavaa heille kuin se on meillekin" . . . Ja taas huomasin lapsien huolehtimista pidettävän yhteiskunnan eikä yhden naisen velvollisuutena.

Mutta tiedustelimme edelleen: "Jos kaksi naista haluavat samaa työtä, eikä teillä olisi työtä muuta kuin yhdelle, ja naiset olisivat yhtä kyvykkäitä, mutta toisella heistä olisi lapsi, kumman te ottaisitte?" . . "Asiaa ei sen perusteella päätettäisi. Jos minulla ei olisi mitään teknillistä syytä valinnan tekoon, tekee sen tehdaskomitea. Jos molemmat heistä ovat union jäseniä, katsottaisiin sitä kumpi heistä tarvitsee työtä kipeämmin. Ehkäpä sitä tarvitsee äiti, tahi mahdollisesti on hänen miehensä työssä, kun taas toinen on yksin. Kysymys on siis vain siitä, kumpi työtä enemmän tarvitsee."

Huomasimme hänen pitävän sitä itsestään selvänä, että teollisuuden on huolehdittava lapsista. Niinpä meidän tehtaiden tarkastajamme yritti toista keinoa. Hän oli tullut Amerikasta, jossa pidetään oikeana (ainakin teoriassa) sitä, että naiset pysyvät kotona ja katsovat lasten perään, että nämä eivät tee pahojaan. Hän tahtoi nähdä, kuinka keskeytymätöntä oli lasten huolenpito täällä.

"Ovatko naiset ja lapset täällä pitkiä aikoja kerrallaan? Amerikassa on tapana, että naiset joutuvat muuttamaan työpaikkaansa hyvin usein" . . . "Täällä ovat he kauan yhdessä paikassa," vastasi hoitajatar. "Meillä on ollut kolmekin lasta samalta äidiltä. Kun pienimmät tulevat kolmen vuotiaiksi, viedään heidät lastentarhaan, joka on aivan lähellä ja jota ylläpitää myöskin tämä tehdas. Kun he tulevat kahdeksan vuotiaiksi, menevät he kouluun."

Oli selvää, että lapsista huolehdittiin perusteellisesti, joka huolenpito alkoi kaksi kuukautta ennen syntymää, ja jatkui siihen saakka, kunnes poika tahi tyttö meni tehtaaseen tai lähetettiin työläisten yliopistoon. Mutta meidän tehtaitten tarkastajamme kääntyi union presidentin puoleen kysymyksellä:

"Onko tämä teidän ihanteenne?" hän kysyi. "Että lapsista huolehditaan ulkopuolella kodin? Vai onko tämä vain väliaikainen toimenpide? Aiotteko aina pitää asiat niin että äidit työskentelevät tehtaissa?"

Presidentin kasvot kirkastuivat. "Tietysti," hän sanoi. "Me emme tahdo vangita naista pieneen huoneeseen, keittäjäksi miehelle ja hoitajattareksi lapsille. Hän on yhteiskunnallinen olento ja kansalainen, ja hänen pitää olla työtoverеittensa joukossa osan päivästä, ihan samoin kuin miehensäkin. Kun ilta tulee, on hänkin kotona."

Olimme saaneet vastauksemme. Ulos mennessämme näimme komean uuden ruokailuhuoneen, joka oli juuri valmistumassa, ja jossa 1,500 työläistä tulee saamaan viidentoista sentin päivällisiä. Näimme yhden kahdeksasta kommuunitalosta, joissa vuokrat ovat kymmenestä viiteenkymmeneen senttiin kuukaudelta, riippuen asukkaille maksettavista palkoista. Näimme työläisten klupirakennuksen, sen ovesta tuli juuri miehiä ja naisia, joilla oli kaikilla punainen liina kaulassa.

Nyt käsitimme, mitä **tehdas** merkitsee Venäjällä, ja miksi naiset mieluummin menevät sinne kuin ovat kotonaan. Se ei ole ainoastaan paikka, jossa tehdään työtä, se on yhteiskunnallinen laitos, Neuvostotasavallan yhteiskunnallinen yksikkö.

Puolueen ja järjestön asioita

Puolueen konventsioniko elokuulla?

Vapauden n:ossa 9 olleesta K. P. S. J. tp. komitean pöytäkirjasta selviää se, että K. P. S. J. tp. komitea on ehdottanut K. P. kansallis-tp. komitealle, "että kansalliskonventsioni pidetään Torontossa maan viljelysnäyttelyn aikana, joka alkaa elokuun lopulla". Allekirjoittaneen mielestä tämä menettely on vähemmän harkittu teko tp. komitean taholta. Ensinnäkin mitä tekemistä puoluekonventsionilla on maanviljelysnäyttelyn kanssa? Sillä puoluekonventsioniin ei saa koskaan olla minään tekijänä sellaiset näyttelyt joita tp. komitean pöytäkirjassa ilmenee, jos ei haluta ajatella niin, että edustajat menevätkin vaan maanviljelysnäyttelyyn ja sitten niinkuin sivuhommana pistäytyvät konventsionissa. Koska tp. komitean pöytäkirjasta ei ilmene mitään muuta syytä konventsionin lykkäykselle, niin mielestäni tuon tekosyyn nojalla lykkäys on mitä erheellisin. Tp. komitea on unohtanut sen mistä oli viime K. P. S. J. konventsionissa puhetta, että konventsionit pidetään aikaisemmin kun viime keväänä, jolloin ne pidettiin huhtikuun lopulla. Varsinkin länteläinen edustajamme Luoma painosti tätä asiaa sen syyn perusteella, että on varsin vaikea saada maanviljelysalueilta enää näinkään myöhään kuin huhtikuun lopulla edustajaa, koska silloin jo alkaa maanviljelystyöt, joten useinkin tarvitsee maksaa edustajille lisäkorvaus siltä ajalta.

Kuitenkin ymmärrämme että puoluekonventsionit ovat siinä mielessä järjestetty vuotuiseksi, että siellä tehdään aina vuodeksi suunnitelmat kaikista puolueen asioista, ja katsotaan mitkä menettelytavat kulloinkin ovat parempia sekä korjataan edellisen vuoden erehdykset, jos niitä on tullut. Nyt koska konventsionja vasta aljetaan valmistelemaan elokuun loppuun, niin mitä uusia suunnitelmia voidaan tehdä kuluneelle vuodelle? Tai hyvähän se on katsoa konventsionissa miten se toiminta on mennyt, ja näinollen antaa konventsionin siunaus tehdystä työstä. Myöskin konventsionin pitoa olisi siitäkin syystä kiiruhdettava, että puolueen konventsionin päätökset ehtivät ajoissa Kolmannen Kansainvälisen kongressin tarkastettavaksi, mutta jos puolueemme konventsioni pidetään vasta elokuun lopulla, niin ne eivät ehdi silloin enää K. K. kongressin tarkastettavaksi, ja kuitenkin aina alimpien organien päätökset vahvistetaan ylemmissä. Myöskin yhtenä varsin tärkeänä kysymyksenä olisi puolueemme konventsionilla puolueen uudelleenjärjestäminen työmaasolujen pohjalle. Tästä kysymyksestä, sikäli kuin siitä lehdessä on väitetty puoleen ja toiseen, olisi myöskin terveellistä jäsenistön sanoa mielipiteensä, vaikka asia näyttääkin vaan pieneltä ja oletetulta taktiikkakysymykseltä, on se kuitenkin periaatteelliselta kannalta suuri ja kauaskantoinen asia, joka sietää tarkan harkinnan käytäntöön sovelluttaessa. Ikävä kyllä, näistä työmaasoluista ja puolueemme järjestämisestä työmaasolujen pohjalle, on joko tieten tai sitten tietämättä kirjoitettu pitkiä harhaan johtavia kirjoituksia lehtemme palstoilla, ja siinä äänilaissa, että muka puolueemme tulisi pirstoontumaan solutoiminnan käytäntöön panolla.

Jos tulee niin käymään, että puolueen konventsioni jää elokuun loppuun, kuten tp. komitean päätös edellyttää, niin kuitenkin olisi silloin parempi, että konventsioni lykättäisiin kohta tammikuuhun 1926, sillä mitään kantavuutta ei ole konventsionin pidolla jos se pidetään elokuun lopulla, ja jos se silloin pidetään niin heti taas tarvitsisi alkaa järjestämään uutta konventsionia seuraavalle vuodelle. Kaikessa tapauksessa olisi käytettävä parempaa harkintaa tp. komitean taholta tässä asiassa, ja saatava aikaan sellainen järjestys, että konventsionit voitaisiin pitää vuoden alkaessa, siten olisi paremmin edellytyksiä toiminnan järjestämisessä vuodeksi kerrallaan.

Kommunistisella tervehdyksellä,
Matt Jalonen.

Vastaus Jalosen kysymykseen

Puolueen kansalliskonventsioni pidetään keskustoimeenpanevan komitean päätöksen mukaan tänä vuonna Torontossa syyskuun alussa, alkaen 4 p. Se tulee näin ollen pidettäväksi noin viikkoa ennen Canadan Ammattikongressia, joka pidetään Ottawassa. Canadan Työväenpuolueen kansalliskokous pidetään muutamaa päivää ennen Ammattikongressin kokoontumista. Osa länteläisistä edustajista saa täten tilaisuuden olla läsnä näissä kahdessa tärkeässä kokouksessa, sekä samalla kaikki edustajat voivat käyttää hyväkseen niitä alennuksia, jotka rautatiepilettien hinnoissa siihen aikaan tavallisesti vallitsevat. Edellämainituista syistä katsoi keskustoimeenpaneva komitea tuon ajan kaikkein edullisimmaksi edustajakokouksen pitämiselle.

Koska piirikokoukset pidetään ennen kansalliskonventsionia, voidaan ne maanviljelysalueilla pitää ennen elonkorjuutöiden alkamista ja muualla heinä- ja elokuulla.

Kun otamme huomioon sen tosiasian, että esim. viimeisessä Ammattikongressissa olivat siihen kuuluvat ammattiuniot hyvin huonosti edustettuina ja suurimmaksi osaksi siksi, etteivät ne kyenneet rahan puutteessa lähettämään niitä, niin se, että yhdelle tai kahdelle maanviljelysalueelta tulevalle edustajalle mahdollisesti joudutaan tavallisen palkan lisäksi antamaan korvausta, ei anna aihetta kansalliskonventionin asettamiselle joksikin muuksi, kuin siksi ajaksi, jolloin sen pitäminen tarjoaa meille oivan tilaisuuden saada näihin tärkeisiin kokouksiin mahdollisimman suuren määrän edistysmielisiä edustajia.

Edellä olevasta siis selviää, ettei Canadan Kansallisella Näyttelyllä, joka myöskin pidetään samaan aikaan ole mitään tekemistä kansalliskonventsionimme kanssa, ellemme ota huomioon sitä, että rautatiepilettien hinnat ovat silloin paljon halvemmat.

Keskustoimeenpanevan komitean päätös edellyttää myöskin sitä, ettei se ole katsonut puolueen uudelleenjärjestämiskysymyksen, sen paremmin kuin muidenkaan puoluettamme koskevien kysymyksien vaativan edustajakokouksen käsittelyä ennen jo mainittua aikaa, joksi se kansalliskonventsionin pidon asetti.

Syyskuun alussa pidettävä konventsioni voi taas päättää seuraavan kansalliskonventsionin pitoajasta, jos se katsoo sen tarpeelliseksi. Edustajakokoukset tulevat puolueellemme melko kalliiksi, ja vaikka niitä on siitä huolimatta pidettävä, niin turhaa varojen haaskaustahan olisi pitää niitä useammin, kuin katsotaan puolueen toiminnalle ja eduille tarpeelliseksi.

Toverillisesti,
S. G. Neil, K. S. J:n sihteeri.

— "Vaimonne pieksämisestä minä sakotan teitä 1 dollarin jo 10 senttiä," sanoi tuomari.

"Minulla ei ole mitään sanomista siitä dollarista," virkkoi vanki, "mutta mitä se 10 senttiä meinaa?"

"Se", selitti tuomari, "se menee tässä maakunnassa huviveroksi."

Tilatkaa Vapaus, Toveri, Toveritar Eteenpäin, Työmies ja Punikki! Tilatkaa ainoastaan selviä luokkataistelun kannalla olevia sanomalehtiä.

Juttutuvassa on syntynyt

okolailla asiallinen keskustelu työmaasolutoiminnan alullepanemisesa puolueemme keskuudessa. Mikä viimeisestä Juttutuvan tiedonanosta voi päättää, niin asiaa kanertaa se, ettei ole annettu "perusneuvoja", joilla olisi annettu ymmärtää miten se käytännössä alkaa ttamaan ensiaskeleita. Juttutuvan "Tervatamppi" näyttää olevan paanlaisesti hermostunut siitä, ettei anneta neuvoja" ja jos ei sellaia pikapuolin ilmesty Juttutupaan, iin asiasta tulee "pannukakku"... ttei tärkein vallankumouksellisen yöväestön yhteenliittämisvälineeksi iottu solutoiminta taasen saisi joiakin asiaa tervaavia "kovanpuun astuja", niin päätti allekirjottanutin matkustaa Juttutuvan kokoukeen täältä suurkaupungista asti.

Ensiksi pitäisi kansanomaisella avalla sanoa, miten alkaa "kielen aitamattomat työmaalla toimintana". Ottakaamme kotoinen esimerkki. Montrealissa Canadassa on olutoiminta jonkun verran alulla. anotaan, että tehtaassa missä sielä solutoiminta ensinnä alettiin, oli oitakin englanninkielisen, joitakin utalaisen ja joitakin ukrainialaien osaston jäseniä. Nämä yhdisyneenä muodostivat solun ja alkoiat sen jälkeen tehdä työtä saaakseen puolueen ulkopuolella, oleia, näitä mainittuja erikansalliuksia yhtymään perustettuun soun. Kominternin organisatsioniiasto sanoo, "on välttämätöintä, ttä kaikki kommunistipuolueen jäenet, jotka työskentelevät samalla yömaalla, järjestyvät samaan työaasoluun, kielieroavaisuuksista uolimatta". On vallan toinen asia, os nämä kielentaitamattomat ovat allan yksin jollakin työmaalla, taroitan ettei ole muita puolueeseen uuluvia eri kansallisuuksia, joiden vulla nämä kielen taitamattomat ääsisivät yhteistoimintaan, ja saivat ylempänä viitatulla tavalla olutoiminnan alulle. He tietysti llä kertaa ja sillä työmaalla ovat oimattomia edistämään solutoimina. "Tervatamppi" väittää, että llaisia jäseniä on paljon järjesömme keskuudessa. Täältäpäin atseltuna näyttää, ettei järjesömme jäseniä ole sentään niin hirttävän paljon sellaisissa työmais, joissa he vallan yksikseen olla uljuttaisivat, koska miltei jokaisesa huomatummassa kaupungissa on uunkin kielisiä puolueemme osasja ja tietysti, niistäkin on osa niilsamoilla työmailla kun on meiänkin Järjestömme osastojen jäsestöä. Keskuskomiteoiden ja piiriimikuntien 'välityksellä saadaan aikki puolueosastoihimme kuuluvat rikansallisuudet tietoomme ja viepä heidän työmaansakin. Jos taan osa Järjestömme jäsenistöä on ivan yksikseen, niin solutoiminnan distämiseksi antavat keskus- ja iiritoimikunnat osastoille ohjeet, iten sellaisissa tapauksissa edisteän solutoimintaa. Työmaasolutoiminta synnyttää eri muotoisen ohdon kuin varsinainen puolueeme rakenne, mutta niin kauan luonollisesti kuin solutoiminta on alavaa, tullaan siitä huolehtimaan iiri- ja keskuskomiteoiden avulla, kä ennenkaikkea puolueemme toieenpanevan komitean on toiminnan alullepanosta huolehdittava i paikoissa maata.

"Tervatamppi" kysyy, miten tuvat toimimaan kielentaitamattoat työttömät joukot?" Tässä jouossa jos missään on epäilemättä onia kansallisuuksia, ja miltei joisessa kaupungissa missä työttöät ovat järjestyneet järjestöksi, iden joukossa on myös huomattu a puolueemme jäseniä, ainakin ällä suurkaupungissa on määrääisvalta puolueemme jäsenien käsä työttömien järjestössä, joten rjestömme jäsenet voivat mainiti toimia siellä solutoiminnan ediskessä. Mutta niissä Canadan aupungeissa, joissa on työttömienrjestöjä, ei ole montaakaan suoalaista noissa järjestöissä, vaikka eampia kymmeniä on työtönnä, ja aikka heitä kehoitetaan ottamaan aa toimintaan ja vielä järjesteän niin, että kokouksen menonkin lisivat ymmärtämään. "Tervampin" tulisi siis huomionsa kiinttää ennenkaikkea siihen, miten adaan suomalaiset työttömät otmaan osaa työttömien järjestetyn toimintaan.

Viimeksi tekee "Tervatamppi" kyymyksen: "Miten tehdään periaatistamme selvää sellaisella paikkannalla missä ei ole järjestyneitä nglannikielisiä?" Jos tietäisin, tä "Tervatamppi" on vanha puoeemme jäsen, sanoisin ilkeästi, mutta koska sitä en tiedä, niin tyydyn nyt sanomaan, että sellaiselle paikkakunnalle puoluejäseninä yhteisvoimin puolueen johdon avustamana hankimme puolueemme valistustyön tekijän, järjestäjän, kylvämään ensi alkeet ja jos mahdollista muodostamaan jonkunlaisen ensi yhtymän, kuten vuosikymmeniä olemme puolueemme valistustyön teossa tavanneet tehdä. "Tervatampin" tätä kysymystä pidänkin enemmän lapsellisena.

No niin, samassa Juttutuvassa haasteli kokolailla järkevästi Jussi Juurakkomäki, selostellen, vaikkapa vaan kansalaisten kesken, työmaasolutoiminnan valtavaa tehokkuutta, joten en siihen puoleen kajoa.

Tunnustettu tosiasia on se, että kysymys on epäselvänä vielä joukoille, senkin vuoksi, että harhaanjohtavat "kovanpuun lastut" kytevät ja ennakkoluulon synnyttämä myrkyllinen katku täyttää monen mielet. Kummituksena lentelee mielissä miten voidaan välttää työmaalla paasin silmä joutumasta työmaasoluun. Mutta varovaisuus on kommunistille yhtä hyvä aina ja kaikkialla kuin rohkeuskin. Urkkija voidaan paljon paremmin pitää pois työmaasolusta, kuin muuten järjestetystä toiminnasta, ja siten tehdä toimintaa vahingoittava työ heille mahdottomaksi.

Useita tärkeitä määräyksiä on Kominternin organisatsioniosasto antanut Yhdysvaltain Workers Partylle, mutta koska meillä nyt välttämättä tarvitaan vaan jokapäiväisiä, kansanomaisia neuvoja, niin älkäämme ottako ensin aluksi solutoiminnan järjestettyä koneistoa lainkaan huomioon, vaan synnyttäkäämme tehdassoluja ensin aluksi kaupungin keskus- ja piiritoimikuntien yhteisillä avuilla. Varma tosiasia on se, että jos meillä on halua, missä meitä kaksi eli kolme puolueemme jäsentä on yhdellä työmaalla, siellä saamme solutoiminnan alulle ja puolueemme ja järjestömme johdolta tulemme saamaan kaiken tarvittavan avustuksen tässä, kuten kaikissa muissakin puoluettamme koskevissa kysymyksissä. Ei ollenkaan ole väärin vaikka heille kohdistamme huomautuksen, että mitä kiireemmin tekevät solutoiminnan alkamismenettelymuodot niin selviksi kaikille puolueemme osastoille, kuin suinkin on mahdollista, ettei vaan keskuuteemme enää toista kertaa ala lentelemään myrkyttäviä "kovanpuun lastuja".

Työmaasolutoiminnalla tarkoitetaan niin perusteellista agitatsionityön tekoa työläisten keskuudessa, että se olisi käynnissä viikon jokaisena päivänä, eikä vaan kuten esimerkiksi tavallisesti meillä, jolloin saamme olla suuremmissa kosketuksissa, alkaa toimintamme lauantaina ja loppuu sunnuntai-iltana. Työmaasolujen kautta on siis agitatsionin teko monta kertaa tehoisampaa joskin meillä järjestötoiminnallinen työskentely on suuresti vaikeuttamassa, mutta ei kuitenkaan estämässä eikä sekoittamassa tervettä ja hyvin harkittua agitatsionia, tehdäksemme puolueemme joukkopuolueeksi, ja jäsenistömme kommunismin oppien tuntijoiksi ja niiden hartaiksi edistäjiksi.

Pelau.

TYÖVÄEN URHEILU

Yhteistyöjärjestön edustajakokous

Ontarion v.- ja u.-seurojen Yhteistyöjärjestön edustajakokous (1 vuosikokous) pidetään sunnuntaina maalisk. 22 pnä 1925 klo 10 ap. Creighton Minella K. S. J. sikäläisen osaston talolla.

Kokouksessa käsitellään ainakin seuraavat asiat:

1. Keskuskomitean toimintakertomus.
2. Keskuskomitean tilikertomus.
3. Tulevan toiminnan suunnitteleminen, mestaruus- y.m. kilpailut.
4. Kysymys liiton perustamisesta.
5. Sääntöjen muutosehdotukset. (Keskuskomitea esittää että järjestön nimi muutettaisiin koko Ontariota käsittäväksi.)
6. Muut esitettävät asiat.

Edustajia, joiden kulut kukin seura maksaa, saavat seurat lähettää yhden jokaista 50 jäsentään tai sen osaa kohden. Edustajat ovat varustettavat valtakirjalla.

Toivomme että kaikki seurat kokoontaisivat lähettää edustajansa kokoukseen, sillä liikuntokasvatusharrastusten edistäminen tämän maan suomalaisen raatajarahvaan keskuudessa on nyt vasta alulla ja on sitä niin ollen miehissä edistettävä. Ja tämä kokous tulee siinä suhteessa erittäin tärkeäksi.

Sudbury, Ont., 20 p. helmikuuta 1925.

Ontarion voimistelu- ja urheiluseurojen Yhteistyöjärjestön, keskuskomitea.

J. Seppälä, puheenjohtaja. Hannes Sula, sihteeri.

Liittokysymyksestä y. m.

Kun Ontarion voimistelu- ja urheiluseurojen yhteistyöjärjestön edustujakokous — joka pidetään Creightossa 22 p. maalisk. — lähenee ja kun kokouksessa tulee käsiteltäväksi liiton perustamiskysymys, niin otan vapauden panna paperille mielipiteeni asiasta yhteistyöjärjestön 8 kuukauden toiminnan johdosta saamieni kokemusten ja havaintojen perusteella.

Järjestettyä urheilutoimintaa ei tietääkseni Canadassa olevien suomal. työläisten keskuudessa esiinny muualla kuin Ontariossa. Ja sekin on kovin heikkoa, käsittäen vain 10 hengissä olevaa seuraa, joiden yhteinen jäsenluku lienee 3—400. Seurat ovat kovassa taloudellisessa ahdingossa, sillä useimmassa tapauksessa ne eivät peri edes nimellistä jäsenmaksuakaan, joka on järjestelmällisen toiminnan perusehto. Puuttuu alkeellisimpiakin urheiluvälineitä, painimatoista ja voimistelukalustosta puhumattakaan. Nuori väki, joka on jokaisen urheilu- ja voimisteluseuran runko, on muuttelevaa, paikasta toiseen alituiseen siirtyvää joukkoa. Nykyisen Yhteistyöjärjestön toimintaa on suuresti haitannut samat syyt. Meidän Yhteistyöjärjestömme on tosiasiallisesti ollut se liitto, jota jotkut kovasti touhuavat perustettavaksi. Ainoa vika on ollut nimessä ja sen rajoitetuissa toiminnan mahdollisuuksissa. Jos nimi on tärkein asia, niin muuttakaamme se vaikka Canadan (suomalaisten) Työläisten Urheiluliitoksi. Mutta siitä huolimatta sen toiminta tulee rajottumaan toistaiseksi pääasiassa Ontarioon, jossa suomalaisasutus on voimakkain. Ja muistakaamme että yritetään vain sen verran kuin kukkaro ja selkä kestää.

Nykyisen Yhteistyöjärjestön keskuskomitean kokoonpanon perusteita on kuitenkin muutettava. Nykyiset säännöt määräävät että kukin seura saa valita jäsenen keskuskomiteaan. Sellaista keskuskomiteaa on vaikea saada kokoon. Viimeisessäkin keskuskomitean kokouksessa oli saapuvilla vain puheenjohtaja ja sihteeri ynnä toveri Piispanen Beaver-Lakelta. Ehdotan että keskuskomiteaan, jonka kotipaikka edelleenkin olisi Sudbury, saisi joko edustajakokous tai Kisa valita 5 jäsentä, joiden kotipaikka olisi Sudbury. Käyttövarojen keräämiseksi olisi myös tarpeellista että seuroja verotettaisiin 25 senttiä jäseneltä vuodessa. Jos järjestö liittyisi Punaseen Urheiluinternationaleen, niin siinä tapauksessa se olisi aivan välttämätön.

Jotta urheilutoimintamme saataisiin järjestettyä, niin on välttämätöntä että kaikki seurat lähettäisivät edustajansa Creighton kokoukseen.

Siellä siis tavataan!

Sihteeri.

Toronton uutisia

"Suotorpan tyttö." Lauantai-illalla helmikuun 28 päivänä esittää osaston näytelmäseura Suomalaisen Seuran huoneustolla "Suotorpan tyttö" nimisen neljäosaisen kansannäytelmän. Näytelmä on kauniimpia kansannäytelmiä ja samalla mielenkiintoinen aihe, pitäen katsomoa jännityksessä Suotorpan tytön moniyaiheisella kohtalolla. Siis runsaslukuisesti saapukaamme seuraamaan esitystä. Samalla on uutta sekin, että tämä esitettävä näytelmä on uuden johtajan, tov. Salinin, ensimäinen näytelmä hänen johtonsa alaisena. Tietystä johtaja on erikoisesti kiinnittänyt huomiotaan tähän kappaleeseen, saadakseen esityksen tyydyttäväksi, yleisön suosion seuraavillekin esityksille.

Sunnuntai-illalla luentokurssien päättäjäisjuhla. Agitatsionikomitean puolesta, on sunnuntai-illalla, maaliskuun ensi päivä, **luentokurssien päättäjäisjuhla**, alkaen kello kahdeksan ja kolmekymmentä Suomalaisen Seuran huoneustolla. Agitatsionikomitea on erikoisella huolella järjestänyt sanottua tilaisuutta, joten juhla tulee pidettäväksi arvokkaalla ohjelmalla ja kantaa komitea pienen sisäänpääsymaksun sanotusta juhlasta, saadakseen varoja luentokurssien kustannuksien peittämiseksi. Pääsylippuja, joiden hinta on 25 senttiä, myydään etukäteen ja on niitä saatavissa [illegible] ran huoneustolla vahtimestarilta, ja jokaisena luentoiltana agitatsionikomitean jäseniltä. Hankkikaa siis lippu, ollaksenne läsnä tässä arvokkaassa kurssien päättäjäisjuhlassa.

T. Eaton Co:n liikkeestä yritti eräs vaimo varastaa itselleen 29 dollarin 25 sentin arvoisen puvun, vaan liikkeen poliisi pidätti hänet. Juttu oli esillä poliisioikeudessa nasten osastolla. Tuomarin tiedustellessa syytä varastamiseen, vastasi vaimo: "Ei maksa vaivaa olla työläinen." Oikeus tuomitsi hänet 200 dollarin sakkoon, tai varojen puutteessa pidettäväksi kolme kuukautta vankeudessa.

Valureille työtä. National Iron Works jonka liike on Torontossa, on saanut Consume Gas Co:lta $500,000 valetun kaasuputken tilauksen, jonka valmistus on tehtävä kuluvana vuonna.

Canadan Kommunistisen Nuorisoliiton suomalaisen nuoriso-osaston varsinaiset kokoukset ovat jokaisen kuukauden toinen ja neljäs torstai, alkaen kello kahdeksan illalla Suomalaisen Seuran huoneustolla. Paikkakunnan nuoriso, ottakaa tämä tarkoin huomioonne, jokaisen kokouksen tulee nuoriso-osasto järjestämään niin monipuoliseksi, ettei läsnäolo tule ketään ikävystyttämään, joten saapukaa näihin kokouksiin joukolla, sillä tulevaisuus on teidän, siksi teidän kannattaa innolla tehdä työtä tietoisuutenne lisäämisessä.

Herrat pelaavat suurta peliä. Torontossa oleva iso osastoliike Robert Simpson Co. parhaillaan vakuuttaa miljoonan dollarin edestä niitä, jotka kuuluvat tämän liikkeen yhteyteen perustettuun Kotiklubiin jonka jäsenet saavat jäsenyytensä perusteella luoton tuolta liikkeeltä, ja saavat ostaa liikkeessä olevaa tavaraa kuuden kuukauden laskuun, josta ajasta ei liike kanna mitään korkoa, eikä myös myydyistä tavaroista ota sen kalliimmasti kuin käteismaksullakaan. Luonnollista on, että tuohon klubiin yhtyessä pitää ilmaista kyllin luotettavat pätevyystodistukset itsestään. Nyt on alkanut liike lahjottaa tuon klubin jäsenille tuhannen dollarin henkivakuutuksia, joista tämän vuoden maksu on maksettu, jonka maksun saa lahjana jokainen Robert Simpsonin Koti-klubiin kuuluva tai siihen yhtyvä uusi, tulokas.

Siis kahden kertaista keinottelua. Osastoliike keinottelee lisää ostajia ja samalla henkivakuutusyhtiö meinaa saada tuhannen uutta vakuutusta. Viisasta on herrain kierous.

Eri paikkakunnilta

COTEAU HILL, SASK.

Yhteentörmäyksiä on täällä viime aikoina tapahtunut enempi kun yhdellä tavalla. Ensiksi osaston omaisuuden yhdistäminen Canadan Suomalaiseen Järjestöön, laillistettuun, synnytti osaston jäsenten kesken kaksi toisilleen vastakkaista puolta. Osa tuntui pelkäävän, että siinä on koira haudattuna, että me emme sen yhdistymisen jälkeen enää voi kontrolleerata omaa omaisuuttamme, että me voimme vaikka menettääkin sen, jos nimittäin C. S. Järjestössä tapahtuisi hajaannus ja me jäisimme vähemmistöön. Tämä oma perukka kun tuntui niin kovin varmalta, että tänne voisi siirtää vaikka koko C. S. Järjestön omaisuuden talletettavaksi. Ei voinut tov. Hillinkään selvittelyt saada kaikkia vakuutetuksi siitä, kuinka tarpeellista se on yhdistää kaikkien osastojen omaisuus yhdeksi laillistetuksi yhtiöksi. Edustajakokousten päätökset, puoluekuri ja ehkäpä kommunismikin joutaisi yli laidan, joittenkin mielestä, sen pelon tähden, että me vielä menetämme haalimme, johon pelkoon on yhtä paljon tahi yhtä vähän aihetta niin yhtäällä kun toisaallakin. Kunhan emme taas vain eksyisi haalisosialismiin.

Sitten on telefoonin laittamiskysymyksessä oltu vastakkain. Toiset haluaisivat telefoonia ja toiset vastustavat. Asia olisi helppo ratkaista ellei telefoonivero tulisi koskemaan kaikkia joitten ohilankoja vedetään. Fooni on nykyajan sivistysvälineitä, mutta farmarit pelkäävät korkeita veroja.:

Kolmas yhteentörmäys tapahtui osaston jäsenten ja Farmers union vanhoillisten ainesten kesken. Se sai alkunsa siitä, että tov. Hill piti kurssi-iltamissa tanssiyleisölle englanninkielisen puheen, jossa koko raskaasti asteli vanhoillisten liikavarpaille. M. m. kertoi että eräässä koulussa olivat lapset kieltäytyneet laulamasta patrioottisia lauluja sekä kehoitti noudattamaan esimerkkiä, olla laulamatta "O Canada" ja "Maple Leaf" niinkauan kuin Canada kuuluu vain pankeille, rautatie- ja morkettikomppanioille. Tämä tuntui loukkaavan Canadan hallitsevaa mahtia, ja sen tyhmyyden saakka uskolliset vartijat murisivat. Murinaan yhtyi kaksi suomalaista Farmers Union jäsentäkin, jotka vähää ennemmin olivat käsi sydämen päällä vannoneet taistelevansa Canadan vapautumisen puolesta rahavallan käsistä sen todellisten tuottajain haltuun. Ei auttanut valat, ei heimoustunteet, kun ilmeni tilaisuus tehdä punaisille kiusaa. Sillä samaiset henkilöt oli juuri valittu Farmers Union iltamien toimeenpanijoiksi, johon osasto oli luvannut haalin vapaasti.— Tässä asemassa he uhkasivat, että ensi iltamissa lauletaan "God save our King" ihan osastolaisten kiusalla heidän omalla haalillla. Kun sitten tuli pomminheiton hetki ilmoitti ohjelman esittäjä että "nyt lauletaan "God Save Our King" ja hän toivoo että kaikki nousevat seisomaan. Silloin se räjähti. Osaston jäsenet, jotka tavallisissa oloissa eivät suinkaan tuosta laulusta hermostuisi, ryntäsivät ravintolan puolelle. Ainoastaan toisenkielinen yleisö jäi laulamaan jumalalle ja kuninkaalle. Mitä jälkiseurauksia tuosta seuraa on vielä näkemättä. Ainakin me saimme yllämainitusta parista vakituiset parjaajat, sillä osaston yhteyteen perustetusta nuoriso-osastosta ovat he toiskielisille jo tiedottaneet, että nyt ovat finnit perustaneet punaisen nuorten komppanian.

Rahaa Suomeen

Kurssi

Smk. 39.10

Dollarista

LÄHETYSKULUT:

40c lähetyksistä alle $30.00, 50c lähetyksistä $30—$59.99 asti, 75c lähetyksisät $60.00—$99.99 ja $1.00 kaikilta $100.00 taikka sitä suuremmilta lähetyksiltä. Sähkösanomalähetyksille on kulut $8.50.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan S. G. NEIL, 957 Broadview Ave.

Sudburyssa ja ympäristöllä asuvat voivat käydä Vapauden konttorissa tiedustamassa erikoiskurssia.

Laivapilettejä myydään.

Tiedustakaa pilettiasioita.

VAPAUS

Box 69, ——— Sudbury, Ont.

Suomesta

TYÖTTÖMYYSKURJUUS

Helsingin työttömillä äskettäin oli kokous Helsingin työväentalon juhlasalissa. Saapuvilla oli yli tuhannen työtöntä. Työttömäin toimikunta selosti toimintaansa edellisen kokouksen jälkeen, sekä lähetystön eri virastoissa ja hallituksessa käynnin tuloksista. Mainitsi myöskin niistä toimenpiteistä, joihin kaupungin viranomaisten taholta on ryhdytty. Kaupungin puolesta on ilmoitettu voitavan järjestää työtä vain parillesadalle työttömälle ja näin ollen jää ainakin 1,500 työtöntä vielä ilman työtä — todellisuudessa enemmän. Työttömyyden hyväksi ei siten ole eri virastojen taholta toimittu niin kuin vaikea työttömyystilanne vaatisi.

Hangossa hätä suuri

Myöhästynyt talven tulo on Hangossa aiheuttanut työttömyyttä, joka uhkaa käydä yhä vaikeammaksi. Näihin aikoihin on Hankoon vuosittain saapunut paljon työläisiä tarjoutuakseen satamatöihin, jota talvisaikaan on siellä tavallisesti ollut runsaasti tarjolla, mutta nykyään on satamassa vielä hyvin hiljaista. Työttömien tilanne alkaa käydä yhä vaikeammaksi, elleivät säät piakkoin muutu sellaisiksi, että talvilaivaliikenne jälleen kohdistuu Hangon satamaan. Mikäli Sv. Pressenille on ilmoitettu, on jo nyt suuri joukko työläisiä ollut pakotettu turvaantumaan Hangon köyhäinhoitolautakuntaan.

EI TURHIA PUHUNUT

Skotlantilaiset ovat tunnetut säästäväisyydestään, jota jotkut sanovat saituruudeksikin. Muuan vanhemman puoleinen skottilainen saapui muijansa kanssa lentokentälle ja kysyi lentäjiltä, eivätkö he ottaisi häntä ja hänen Meegiään pienelle lentoretkelle. Mitä se tulisi maksamaan?

— 15 dollaria hengeltä, oli vastaus.

Skottilainen pudisti päätään. Se oli hänestä liian kallista lystiä. Eikö riittäisi 5 dollaria hengeltä?

Lentäjä mietti hetkisen. Sitte hän sanoi, että saa olla 5 dollaria nokasta, mutta yhdellä ehdolla! Kumpikaan heistä ei saanut virkkaa yhtään sanaa matkalla. Muuten joutuisivat maksamaan 5 dollaria joka sanasta.

Skotlantilainen suostui siihen. Hän ja Meegi kiipesivät koneeseen heille osotetulle paikalle. Ja niin sitä lähdettiin yläilmoihin.

Lentäjä huvikseen teetti koneellaan "kuolemanrenkaita", "lehdenputoiluja" ja muita hurjanrohkeita temppuja. Mutta kumpikaan hänen selkänsä takana istuvista matkustajista ei hiiskahtanut yhtään sanaa. Vihdoin laskeutui kone eräälle tasaiselle niitylle.

Ulos hypähti lentäjä, ja ulos koneesta kömpi skotlantilainenkin.

— Saanko minä nyt puhua? kysyi äijä.

— Kyllä vain, niin paljon kuin haluttaa!

— Meegi putosi koneesta! sanoi skottilainen harvakseen.

Tiliselostus

Vapauden liikkeen tileistä, tammik. 1 päivästä joulukuun 31 päivään 1924.

VARAT:

Rahaa:		
Juoksevalla tilillä	$5048.77	
Pohjarahaa registerissä	10.00	
Pikkumaksujen rahastossa	14.33	
Säästö Sterling Bank of Canada	1020.42	
Säästö Bank of Toronto	3082.19	
Säästö Can. Bank of Commerce	1001.25	
Yhteensä rahaa		$10176.96
Saatavia asiamiehiltä ym.		5670.08
Kirjoja varastossa		540.00
Konttorikalusto		751.28
Painokalusto		9448.10
Sivilityötavaraa		199.00
Lämmitysaineita		40.00
Linotype metallia		150.00
Sanomalehtipaperia		200.00
Toimituksen kirjasto		18.75
		$27194.17

VELAT:

Velkaa eri liikkeille	$ 1691.88
Varattu rahavälitysakuluille	500.00
Omaisuus vuoden alussa	16101.33
Tilaajain rahasto	5000.00
Tuntemattomat rahan lähettäjät	9.40
Maksamaton palkka	93.50
Varattu punaisille korteille	1000.00
Varattu joulukirjallisuudelle	1000.00
Tilikauden voitto	1798.06
	$27194.17

Vapauden liikkeen tilit on kuukausittain tarkastanut lupakirjalla toimiva tilintarkastaja A. R. Henman, antaen jokaisen tarkastuksen jälestä lausuntonsa kolmena kopiona, joista yksi on lähetetty toimeenpanevalle komitealle, yksi annettu liikkeen johtokunnalle ja yksi jäänyt liikkeenhoitajalle.

Liikkeenhoitajan selostus.

Tilikausi, joka loppui 31 p. joulukuuta, v. 1924, oli Vapauden liikkeelle, mikäli taloudelliset saavutukset ovat kysymyksessä, parhain koko liikkeen historiassa. Siksipä pääsikin liike täysin varmaan asemaan, niin että velkoja ei ole muuta kuin nimeksi, sellaisia jotka syntyivät vuoden viimeisinä päivinä eikä siis ehditty suorittamaan.

Omaisuutta Vapauden liikkeellä sensijaan on jo huomattava määrä, yksistään rahaa ollen yli kymmenentuhatta dollaria, noin viiden tuhannen dollarin varmat saatavat sekä muuta tavaraa niin että koko omaisuuden arvo nousee noin kahdenkymmenen seitsemän tuhannen tienoille.

Mutta Vapauden liikkeen eteenpäinmenoa ja tämänpäiväistä asemaa ei tarvitse mitata yksinomaan omaisuus ja rahallisissa saavutuksissa. Se aatteellinen työ jota Vapauden liikkeen toimesta on kuluneen vuoden ajalla tehty on ollut siksi suuremmoinen, että yksistään se, vaikkapa ei aineellisia saavutuksia olisikaan, vastaa huomattavalla tavalla tehtyjä ponnistuksia. Seuraavat muutamat tosiasiat antavat käsityksen siitä mitä Vapauden liike kuluneena vuotena sai aikaan.

Lehtemme tilaustulot olivat noin neljätuhatta dollaria isommat kuin edellisenä tai minään toisena vuotena, koko liikkeen historiassa, huolimatta siitä, että tilaushinta oli sama kuin edellisinäkin vuosina. Vieraitten lehtien, kuten Työmiehen, Punikin, Toverin jne. myynnit niinikään olivat yli kaksituhatta dollaria suuremmat kuin edellisenä vuotena. Kirjamyynnit, joita hyvällä syyllä voidaan pitää mittarina liikkeemme henkisestä kykeneväisyydestä, olivat viime vuotena noin kolmetuhatta dollaria suuremmat kuin edellisenä tai minään edellisenä vuotena, tehden kirjojen kokonaismyynti $12,108.47. Tämä on huomattava saavutus, etenkin kun otamme huomioon sen tosiasian että koko vuoden ajalla myytiin vaan etupäässä ensiluokkaista puoluekirjallisuutta ja myöskin huomioonottaen sen että, etenkin vuoden loppupuoliskolla, oli yleinen työttömyys ja pienet palkat melko lyeisesti vallitsevina. Mikään toinen Canadassa meidän järjestömme rinnalla rämpyilevä joukkokunta ei kykene tällaisia saavutuksia osottamaan.

Vapauden liikkeen saavuttamaa luottamusta Canadan suomalaisen työväestön keskuudessa, todistaa osaltaan mm. se että Vapauden liike viime vuoden ajalla välitti Canadan suomalaisten työläisten rahaa Suomeen $215,835.00. Melkein kaikki tämä raha meni pieninä avustussummina lähettäjien omaisille Suomeen, ainoastaan joku lähetys mennen pankkeihin. Vapauden liike puolestaan palkitsi annetun luottamuksen, hankkimalla lähettäjille mahdollisimman korkean kurssin; etenkin loppupuolella vuotta oli Vapauden liikkeen maksama kurssi korkeampi kuin yhdenkään toisen väittäjän Canadassa tai Yhdysvalloissa. Ja taas tänä vuotena, mitä useampi työläinen rahansa Vapauden kautta välittää sitä paremman kurssin voi liike lähettäjille maksaa. Muuten olkoon tässä lopussa sanottuna, että Vapauden konttori ei kiihota ketään rahojansa Suomeen lähettämään, mutta jos niitä kerran lähetetään, niin miksi ei sitä tehtäisi oman liikkeensä kautta.

Yleensä tehtiin viime vuoden ajalla lähipitäen puolta enemmän liikettä kuin edellisenä tai minään toisena vuotena. Tästä johtuikin, että konttorissa oli koko vuoden, mutta etenkin kolmena viimeisenä kuukautena, erikoisen kiire, sillä työvoimaa ei ole viimeisen viiden vuoden ajalla yhtään kertaa/lisätty, vaikka liike on jatkuvasti kasvanut. Liiallisen kiireen tähden sitten tuli, etenkin juuri joulun edellä, muutamia virheitä ja laiminlyöntejä, jotka kuitenkin on asiaosallisten kanssa mahdollisimman tyydyttävästi selvitetty. Kaikesta huolimatta juuri joulukiireiden aikana tapahtuneiden virheiden ja laiminlyöntien tähden on Vapauden liikkeenhoitaja tehnyt toimeenpanevalle komitealle esityksen konttorin työvoiman lisäämisestä. Tällaiseen menettelyyn pakottauduttiin sitäkin suuremmalla syyllä sentähden että ne henkilöt, joihin virheet olivat sattuneet eivät edes yrittäneet ymmärtää syitä mistä ne olivat johtuneet vaan yksinkertaisesti alkasivat uhkaamaan asian edustajakokoukseen viemisellä ym.

Lähimpinä tulevaisuuden suunnitelmina on Vapauden johtokunnalla ollut uuden, moninverroin nopeamman painokoneen ja myöskin postituskoneen hankkiminen. Edellinen pidetään tärkeänä sentähden että asataisiin lehti tuoreempana ulos, silloin kun olisi mahdollisuus vielä ilmestymispäivänä noin tuntia ennen lehden painokoneeseen menoa saada tuoreimmat uutiset lehteen, jotavastoin nykyään täytyy jo kymmenisen tuntia ennenkuin lehti tulee valmiiksi painosta alkaa sitä hitaalla painokoneella painamaan. Postitusmasiina taas on puolestaan tärkeä sentähden että se säästää työtä ja vähentää virheitä.

Kuluvalla vuodella toivotaan Vapauden asiamiesjoukon tekevän entistä ripeämmin lehtien ja kirjallisuuden levitystyötä, niin että ensi vuonna voidaan osottaa vieläkin parempia saavutuksia.

Tov. J. V. Kannasto.